

Vi må give hinanden god plads

Kronik om forholdet mellem LM's kerneværdier og friheden i LM. Kronikken er bragt i Avisen Tro&Mission i maj 2006.

Af Jens Ole Christensen, generalsekretær i Luthersk Missionsforening

De sidste måneder har Tro&Mission bragt en række kronikker om LM's åndelige kerneværdier. Med de kerneværdier er der markeret noget, som vi ønsker at forpligte hinanden på i LM.

Men dermed er også indirekte markeret, at der er punkter, hvor vi ønsker at give hinanden frihed til at vurdere forskelligt og være forskellige steder i vores liv.

Der er nemlig forskel på at have en tydelig åndelig linje og så at tvinge hinanden til at marchere i takt i alle spørgsmål.

Jeg vil give mit personlige bud på, hvor det er vigtigt, at vi i dag giver hinanden frihed. Den frihed er lige så vigtig som de åndelige kerneværdier for, om vi udvikler os sundt.

Forpligtelsen på kerneværdierne hænger i praksis sammen med friheden i andre spørgsmål. Man kan nemlig ikke koncentrere sig om det åndelige indhold, hvis de fleste kræfter skal bruges på at diskutere eller afgrænse sig i andre sager.

Det handler både om organisatoriske spørgsmål, arbejdsformer og åndelig rummelighed. Derfor kommer her fire punkter, hvor det er vigtigt, at vi giver hinanden et frihedsbrev.

Menighedsformer

Det var frimenighedsdebatten, som satte LM's landsstyrelse i gang med at formulere kerneværdierne. LM'ere går i disse år hver sin vej, når det handler om, hvordan vi organiserer os. Fra 1998 og frem blev de første frimenigheder skabt, og i dag sidder cirka 10 procent af LM'erne i frimenigheder.

Her har det været vigtigt for landsstyrelsen, at vi både i ord og handling giver hinanden frihed. Vi forestiller os faktisk, at LM fremover vil være en paraply over forskellige kristne forsamlingsformer, forpligtet på et fælles grundlag og med fælles åndelige værdier.

Hvis vores åndelige grundlag virkelig holder, er det mindre farligt, at vi organiserer os forskelligt. Det vil måske ligefrem være en fordel, fordi forskellige menigheder vil kunne nå forskellige mennesker.

Det kan vise sig at blive en ganske bred vifte:

I dag handler det om frimenigheder af forskellig model og missionshuskredse, som lever i et større eller mindre samspil med gode lokale kirker.

Men måske kan man også i fremtiden forestille sig »LM-kredsen ved X sognekirke«. Realiteten er i hvert fald, at der i dag er en del LM'ere, som udelukkende - eller næsten udelukkende - kommer i sognekirker.

Man kan naturligvis betragte dem som »tabt for LM«, men vi har brug for dem i fællesskabet både omkring vores ydre mission og vores landsdækkende hjemlige aktiviteter. Og vi forestiller os også, at nogle af dem har brug for LM, blandt andet for at blive holdt fast på en sund åndelig linje.

Dette kan på sigt føre til en ændring af vores vedtægter: Skal der være plads til LM'ere, der kommer i sognekirker, valgmenigheder, associerede frimenigheder og lignende, må de kunne være medlemmer af LM uden at være medlemmer af en lokal kreds eller LM-frimenighed.

Arbejdsformer

De sidste 20 års debatter i LM har for en stor del handlet om arbejdsformer: musik, drama, mødeformer, stil på forkyndelse med mere.

I det spil har forholdet mellem kerneværdier og frihed også betydning. Vi kan nemlig i tryghed give hinanden frihed til forskellige arbejdsformer, hvis vi er ét i det åndelige grundlag.

Dette kan let misforstås. Alle arbejdsformer er ikke lige gode, og kerneværdierne har et ord at skulle have sagt, også når det handler om arbejdsformer.

Man kan for eksempel ikke afskaffe den mundtlige forkyndelse og erstatte den med drama og stadig være i overensstemmelse med den bibelske undervisning om Ordets forkyndelse. Rom 10,13-17.

Men man kan sagtens give god plads til drama på andre pladser i møder og gudstjenester - for eksempel der, hvor der tidligere var hornorkester - som en pædagogisk illustration eller som en appetitvækker.

Og al musik egner sig ikke til at formidle evangeliet eller skabe en stemning, hvor mennesker i alvor kan tage imod forkyndelsen. Alt i Guds menighed skal gå sømmeligt til. 1 Kor 14,40.

Men præcis hvad der egner sig, afhænger i høj grad af et menneskeligt skøn. Det skøn hænger blandt andet sammen med alder, hvilket musiksprog man er vænnet til, om man er bymenneske eller bor på landet. Vi er nødt til at se i øjnene, at det, som det ene menneske opfatter som højtideligt, opfatter det andet som kedeligt eller ligegyldigt. Og at det kan de vel at mærke gøre, selv om de er ét i tro og bekendelse.

Derfor er det ikke farligt, at LM-forsamlinger har forskellig profil, hvad angår møde- og musikformer. Det er straks mere besværligt, når man lokalt er meget uenige. Og da dette i høj grad handler om følelser og intuition, så kan det gå meget dybt i os.

Et så smertefuldt spørgsmål kan ikke løses i en kronik, men kræver redelige samtaler mellem mennesker lokalt og et lokalt lederskab, som tør være til stede midt i konflikten.

Selv da er det undertiden uløseligt, og det kan måske nogle steder være nødvendigt med separate arrangementer med forskellig stil. Vel at mærke ved siden af de fælles samlinger, som enhver kristen menighed må bestræbe sig på at have.

Men der er grund til at advare mod, at den ene - eller begge - parter i disse diskussioner gør deres synspunkter til afgørende lære-spørgsmål. Med understregningen af kerneværdierne vil vi nemlig også gerne øve os på at skelne mellem store og små sager.

Betoninger i forkyndelsen

Med kerneværdierne er det angivet, at vi i LM har et fælles centrum (frit evangelium), et fælles grundlag (troværdig bibel) og et fælles mål (tydelig mission). Den fjerde kerneværdi (nådegaver i funktion) understreger, at der i dette arbejde er brug for mange forskellige mennesker med deres udrustning.

Det gælder også forkyndere med hver deres temperament, nådegaver og temaer.

Der skal være plads til den forkynder, der hviler i det klassiske sprog, og til ham, hvis natur tilsiger ham at afprøve nye udtryk. Det første er ikke nødvendigvis dovenskab, og det sidste ikke nødvendigvis uåndeligt snobberi.

Der skal være plads til den direkte vækkelsesforkynder, der igen og igen enkelt betoner det ene nødvendige, og til den grundige underviser, som er optaget af den bibelske bredde og mangfoldighed. Eller den sjælesørgeriske forkynder, som er optaget af at forkynde evangeliet ind i menneskers konkrete livshistorier.

Nogle vil have en særlig lidenskab for at betone, at vi er skabte mennesker, og for hverdagslivet, andre for mission, andre for Helligåndens virke og andre måske de sidste tider og Jesu genkomst.

Disse forkyndere har naturligvis et ansvar for ikke at ride kæpheste på en usund måde. Men vi har i forsamlingerne også et ansvar for at tage imod deres anliggender med al god vilje.

Tilsammen udgør de et stort kor, hvor der er brug for alle stemmer i helheden.

Plads til at være undervejs

LM ønsker at være en åndeligt tydelig bevægelse. Mennesker skal ikke være i tvivl om, hvad vi står for, og hvad vi ikke står for. Ikke mindst i et åndeligt forvirret klima som det nuværende er det livsvigtigt.

Men det er lige så vigtigt, at der hos os er plads til mennesker af mange slags. Også dem, der ikke er overbevist om, at »LM-linjen« er rigtig i alle spørgsmål, dem, der er på vej ind eller ud af vores fællesskab, og dem, som kæmper med vigtige spørgsmål i troen.

Og det er ikke mindst vigtigt, at mennesker får lov til at sige det højt. For enighed på sandhedens grund er sundt, men en enighed, der bliver skabt af psykisk pres og partidisciplin, skader på langt sigt. Vi kan skabe meget åndelig usundhed, hvor mennesker begynder at hykle en overbevisning, de ikke har. På kort sigt kan det måske tage sig pænt ud, men længere henne ad vejen lurder frafald eller et usundt menneskeliv.

Dette er vanskeligt at indfange, fordi det ofte foregår på det ubevidste og mellembevidste plan. Men vi har en forpligtelse til som ledere at invitere til ærlige spørgsmål og ordentlig samtale.

Det er med andre ord vigtigt, at der er et tydeligt centrum i midten af LM: En klar forkyndelse og undervisning og en bibelsk praksis i de afgørende spørgsmål. Men det er lige så vigtigt, at der er en stor og bred periferi, hvor der er god plads til dem, der oplever sig halvt eller kvart med.

Det gælder også dem, der ikke er overbevist om, at vi tænker rigtigt om kvindelige præster eller vielse af fraskilte, dem, der selv har en smertefuld og ikke alt for pæn livshistorie, og dem, der slås med alvorlig tvivl.

Centrum kan næppe blive for tydeligt, men grænsen mellem indenfor og udenfor i LM kan meget let blive det.